

МОТИВАЦІЯ – ПОТУЖНИЙ РУШІЙ У НАВЧАННІ

Карпенко Г. М.

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземних мов
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
м. Івано-Франківськ, Україна*

Безперервний розвиток науки і техніки та зміни у сферах виробництва ставлять високі вимоги до підготовки кваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно виконувати свої професійні обов'язки і завдяки цьому успішно конкурувати на сучасному ринку праці. Показником професіоналізму є, звичайно, сукупність інтелектуальних та ділових здібностей спеціаліста, та необхідно зазначити, що важливим є також знання іноземної мови. Головне у вивченні іноземної мови – наявність мотивації у студентів. Проблема мотивації існує при вивченні будь-якої дисципліни, але особливо гостро вона виявляється під час вивчення іноземної мови, оскільки вивчення саме цього предмета вимагає від студента наявності певної бази і спеціальних комунікативних здібностей. Тому важливою задачею є досягнення такого оптимального рівня мотивації навчання у студентів, при якому отримання позитивних емоцій від самого процесу навчання буде поєднуватися з високою ефективністю засвоєння знань.

Метою статті є розглянути роль мотивації та її вплив на навчальний процес.

Мотивацію в сучасній психологічній науці розглядають по-різному: як сукупність чинників, що визначають поведінку (К. Мадсен, Ж. Годфруа), як усвідомлену спонуку, що відображає готовність людини до дії або вчинку (В.Г. Асеев, В.І. Ковальов, С.Л. Рубінштейн), як сукупність мотивів (К.К. Платонов), як внутрішню детермінанту діяльності (Р.С. Вайсман), як сукупну систему процесів, що відповідають за спонуку й діяльність (В.К. Вілюнас), як процес психічної регуляції конкретної діяльності (М.Ш. Магомет-Емінов), як механізм виникнення, наряду й способів здійснення діяльності (І.А. Джідарьян), як динамічний процес формування мотиву (як підстава вчинку) (Є.П. Ільїн) [3, 166].

Проблемам мотивації студентів при вивченні іноземної мови, присвячена значна кількість наукових і науково-методичних публікацій таких дослідників як Н.О. Аристова, С.У. Гончаренко, Є.П. Ільїн, О.О. Леонтьєв, Є.І. Пасов та ін.

Мотивація навчання іноземної мови є однією з головних проблем методики викладання. Іноземна мова як навчальна дисципліна має ряд специфічних особливостей, і одна з них – оволодіння іноземною мовою шляхом спілкування. Зростаючий рівень високих технологій, нові відкриття в професійних сферах, можливість співпраці з міжнародними корпораціями – все це вимагає від сучасного студента іншомовної комунікативної компетентності. Іноземна мова – ключ до міжнародних ділових операцій, технологічного розвитку фірм, успішного ведення торгівлі тощо. Тому провідним напрямом в оволодінні англійською мовою студентами неможливих вищих закладів освіти є здобуття ними такого рівня комунікативної компетентності, яка б дозволила користуватися англійською мовою в певній галузі професійної діяльності [2, 66].

В неможливих вищих закладах відсутнє реальне мовне оточення, тож вкрай там необхідна штучна мотивація. Мета викладача полягає не тільки і не стільки в тому, щоб ознайомити студентів з предметом на першому занятті, скільки

зацікавити їх, створити умови для активізації пізнавальної діяльності, розбудити бажання до неї. Досягти цієї мети можливо тільки завдяки гармонійному співвідношенню зовнішньої та внутрішньої мотивації.

Зовнішня мотивація націлює студентів на досягнення кінцевого результату вивчення і пов'язана з їхнім усвідомленням загальноосвітньої важливості предмету.

Внутрішня мотивація має сильний стимулюючий вплив на процес вивчення, оскільки вона спонукає, активізує навчальну діяльність, незалежно від наявності чи відсутності зовнішніх стимулів.

Один з ефективних мотиваційних механізмів – ігровий характер навчальної діяльності. Ділова гра є одним із найбільш цікавих та ефективних методів у навчанні спілкуванню іноземною мовою. Вона дає можливість наблизити процес навчання до реальних умов спілкування, підвищувати рівень володіння іноземною комунікативною компетентністю, стимулювати пошук оптимальних рішень поставленого завдання, розвивати вміння аргументувати власну точку зору, переконувати, впливати на співрозмовників тощо.

Професіоналізм викладача досить часто також є мотивуючим механізмом у вивченні майбутніми фахівцями іноземної мови. Він передбачає високий рівень знання своєї дисципліни, психологічну спрямованість на педагогічну діяльність, досконале володіння педагогічними технологіями, уміння виявляти та ефективно використовувати здібності та індивідуальні особливості студента.

Справжній викладач має вчити так, щоб пробуджувати в студентів прагнення до знань. Викладач з творчим підходом до викладання свого предмету, широкою обізнаністю та ерудицією впливає на студентів. Формування повноцінних мотивів навчальної діяльності багато в чому залежать від взаємин між викладачем та студентом, які регулюються педагогічним тактом викладача. Він повинен бути відкритим і доступним у спілкуванні зі студентами, не викликати в них страху, давати їм можливість висловлювати свої думки і почуття, бути відкритим у своїх поглядах, демонструвати студентам цілковиту довіру і не принижувати їхньої гідності.

Висновок. Мотивація – потужний рушій у навчанні. Мотивовані особистості досягають багато вершин на своєму життєвому шляху, а немотивовані студенти ніколи не зможуть опанувати чи зробити те, що їм не цікаво. Кожний викладач повинен взяти до уваги, що потрібно проявляти такт у відношенні до студентів, бути об'єктивним в оцінюванні, розвивати відчуття впевненості та успішності студентів під час навчання, створювати позитивну атмосферу, чітко організовувати роботу та підбирати завдання, які будуть цікавими для студентів і будувати процес навчання таким чином, щоб ті хто вивчають мову на кожному етапі відчули просування до наміченої цілі.

Література:

1. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – М., «Просвещение», 1991. – 223с.
2. Шмирова О.В. Стимулювання та мотивація вивчення англійської мови професійного спрямування засобами інформаційно-комунікаційних технологій / О.В. Шмирова // Міжнародна науково – практична конференція (23 березня 2013 року). – Розвиток педагогіки та психології в умовах сьогодення. – Київ, 2013. – С. 66 – 67.
3. Провоторова Н. Дослідження професійної мотивації державних службовців як представників соціономічних професій / Н. Провоторова // Збірник наукових праць. Серія «Філософія. Соціологія. Психологія». – Івано-Франківськ, 2011. – Випуск 16. – Ч. 2. – С. 166.